Roll No……………………….

Signature of Invigilator ………

Paper Code

BV-601

पतंजलि विश्वविद्यालय

University of Patanjali
Examination August-2021

बी.ए. व्याकरण, षष्ठसत्रम्
व्याकरणम्, प्रथम्पत्रम्
संस्कृतव्याकरणम् (क)

समयः - होरात्रयम् पूर्णाङ्काः ७०

निर्देशः अस्य प्रश्नपत्रस्य सप्तत्यङ्काः निर्धारिताः सन्ति, अङ्कनिर्देशः प्रतिखण्डं द्रष्टव्यः, सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः।

(खण्ड -क)

(काशिकातः)

१. पृष्टेषु त्रिषु सूत्रेषु द्वयोः काशिकारीत्या व्याख्याकर्त्तव्या। (5 x2 =10)

(1) वदव्रजहलन्तस्याचः। (2) आमि सर्वनाम्नः सुट्।
(3) उगिदचां सर्वनामस्थानेऽधातोः।

२. पृष्टेषु सप्तसु सूत्रेषु पञ्चानां पदकृत्यम्। (2 x5 =10)

(1) नेटयलिटि रधेः। (2) ऋतश्च संयोगादेः। (3) श्र्युकः किति।
(4) नपुंसकस्य झलचः। (५) स्नुक्रमोरनात्मनेपदनिमित्ते।
(६) गमेरिट् परस्मैपदेषु। (७) अतो हलादेर्लघोः।

३. पृष्टेषु सप्तसु वार्तिकेषु पञ्चानां व्याख्यानाम्। (2 x5 =10)

(1) तृज्वद्भावाद् पूर्वविप्रतिषेधेन नुम्नुटौ भवतः। (2) विस्मितप्रतिघातयोश्चेति वक्तव्यम्।
(3) उत्वोत्त्वाक्यां गुणवृद्धी भवतो विप्रतिषेधेन। (४) तिङां तिङो भवन्तीति वक्तव्यम्।
(5) तितुत्रतथेष्वग्रहादीनामिति वक्तव्यम्।
(६) सर्वप्रातिपदिकेभ्यो लालसायामसुग् वक्तव्यः। (७) क्विनि नित्यमिति वक्तव्यम्।

४. प्रदत्तासु तिसृषु कारिकासु द्वयोर्व्याख्यानम् (5 x2 =10)

1. एत्वंभिसि परत्वाच् चेदत ऐस् क्व भविष्यति।
   कृतेऽप्येत्वे भीतपूर्व्यादिस्तु नित्यस्तथा सति।
2. अपृक्तश्चेदमो दोषो निवृत्ते उतरादिषु।
   अद्ड्डित्वाड् उतरादीनां न लोपो नापि दीर्घता।
3. इकोऽचि व्यञ्जने मा भद्अस्तु लोपः स्वरः कथम्।
   स्वरो वै श्रूयमाणेऽपि लुप्ते किं न भविष्यन्ति।

५. प्रदत्तेषु त्रिषु शब्देषु द्वयोः साधनम् (सिद्धिः)। (5 x2 =10)

1. अपाठीत्
2. अकखीत्
3. पन्थानौ।

(खण्ड -ख)

(अष्टाध्यायीत एवं धातुपाठतः)

१. पृष्टेषु पञ्चसु चतुर्णाम् अष्टाध्यायीसूत्राणामग्रे दश सूत्रलेखनम्। (2.5 x4 =10)

1. संशयमापन्नः।
2. आश्चर्यमनित्ये।
3. तनिपत्योश्छन्दसि।
4. नशेर्वा।
5. क्षीशड् ढञ्।

२. पृष्टेषु पञ्चसु चतुर्णां धातुनामग्रे दश सूत्रलेखनम्। (2.5 x4 =10)

1. धै तृप्तौ।
2. गुड रक्षायाम्।
3. शुष शोषणे।
4. कुष निष्कर्षे।
5. रुधिर् आवरणे।

--------------x--------------